

P.L.B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS
INFORMACIJOS

P.L.B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS
INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Germany

1957-58

1957 m. Nr. 1 (138) - 11 (148)

1958 m. Nr. 1 (149) - 8 (156)

P.L.B. VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBOS

INFORMACIJOS

(17a) Weinheim/Bergstr. Postfach 233, Germany

Nr. 1 /138/

1957 m. vasario mėn. 6 d.

PLB Vokietijos Krašto Valdybos Informacijos yra Krašto Valdybos Organas, skiriamas spaudai rankraščio teisėmis.

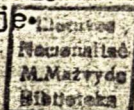
Rėdakcijos, pasinaudojančios čia dedamomis žiniomis ir straipsniais, maloniai prašomos nurodyti šaltinį: PLB Vokietijos Krašto Valdybos "Informacijos".

Į NAUJUOSIUS METUS ŽYNGIANT.

Lietuvių bendruomenai laisvajame pasaulyje ir naujieji metai yra tik vis to paties kelio tremtyje tęsinys. Fizinis, kultūrinis, ekonominis bei socialinis lietuviybės išsilaikymas yra lietuviškos bendruomeninės organizacijos pagrindinis uždavinys.

Tuščiomis virstų visos kalbos apie Tėvynės bei pavergtų brolių ir seserų pasiilgimą, tuščias ir nenuoširdus taptų susirūpinimo reiškiniai artimaisiais Lietuvoje ir Sibire, visiškai beprasmiškas tautinė prasmė būtų mūsų buvimas laisvajame pasaulyje, jei visų šių reiškinų mes nesuprastume kaip pirmoje eilėje dorovinės pareigos kalbėti ir veikti jų vardu, kurie, kaip kad mes visuomet sakome, yra mums šioje žemėje artimiausi giminytės, tautinės kilmės, kalbos ir bendros istorijos ryšiais. Būti ir likti lietuviu reiškia - būti laisvojo pasaulio ir jo sąžinės akivaizdoje liudininku ir atstovu tų, kurie nuožmios okupacijos prispausti beveik neturi galimybių kalbėti pasauliui apie savo nuoskaudą, apie savo sutryptą laisvę ir atimtas savystovaus žmogiškojo bei tautinio gyvenimo teises.

Taip suprasdami savo pareigą prieš savo sąžinę ir savąją tautą, laisvojo pasaulio lietuviai jungiasi į Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, ir toks pat nusistatymas jungė, jungia ir visad turėtų jungti Vokietijoje gyvenančius lietuvius vietinėje bendruomeninėje organizacijoje.

Tuo būdu bendruomeninė organizacija, nors ir nebūdama pati sau tikslas, visgi yra tiek susijusi su pagrindiniu lietuviybės tikslu ir uždaviniais, kad kiekvienam iš mūsų bendruomenės stiprumą ar silpnumą tenka vertinti kaip tikrą rodiklį, kalbantį apie lietuviškosios pareigos atlikimą. Tačiau nereikia bijoti prisipažinti, kad kaikuriais atžvilgiais lietuviškosios bendruomenės stiprumas, organizuotumas eilės metų būvyje yra mažėjęs.

Pirmoje eilėje tai siejasi su visiškai objektyvia priežastimi, kuri vadinasi emigracija. Dešimtys tūkstančių lietuvių yra apleidę Vokietiją ir iškūrę tolimuose užjurių kraštuose. Pereitais ir šiais metais iš Vokietijos lietuvių bendruomenės vėl išsiskiria apie pusantro tūkstančio jos narių.

Vokietijos lietuvių bendruomenė mini visus šiuos brolius ir seses, linki jiems geros kelionės ir drauge su jais džiaugiasi, kad jiems dabar atsiranda galimybės pastoviai įsikurti, baigti sunkų lagerinio gyvenimo laikotarpį. Mes džiaugiamės su visais tais, kuriuos emigracija iš Vokietijos nuves pas užjuriuose esančias šeimas, gimines ir draugus ir kuriems tuo būdu širdyje bus užgydytos žaizdos, ryšium su buvusiu atsiskyrimu nuo artimųjų. Tegu jiems visiems gyvenimas naujoje padangėje būna visais atžvilgiais laimingas.

Tačiau Vokietijos lietuvių bendruomenė tuo pačiu susilaukė sunkaus nuostolio. Išvažiuojančius bendruomenės narius, kurių tarpe buvo ir yra daug pareigingų bei energingų lietuvių, bus sunku pakeisti. Mums teks suglaudinti savas eiles ir prašyti bei tikėtis dar didesnio Vokietijoje liėkančių lietuvių prisirišimo prie savosios bendruomenės. Tik liėkančių organizuotumas, tik kiekvieno nario bendruomeninės pareigos pilnas atlikimas tegali užtikrinti, kad Vokietijos lietuvių bendruomenė liks, kaip ir buvus, viena iš pakankamai gerai organizuotų pasaulio lietuviybės dalių.

Tuo būdu ne tik Vokietijos lietuvių bendruomenės nariams, bet ir jos statutiniams organams šiais metais, ir visad ateityje, teks su ypatingu atsidedimu stiprinti pačios bendruomenės organizuotumą, nes skaitlinį jos sumažėjimą išlyginti tegali vien organizuotumo padidėjimas. O kaip tik šia prasme paskutinių keletos metų būvyje pasireiškė nemalonūs silpnėjimo reiškiniai, kuriuos išgyvendinti būtų visų Vokietijos lietuvių pareiga.

Mes nekalbame čia šiandien apie tas išorines priežastis, kurios veikia prieš lietuviybę ir jos organizuotumą laisvajame pasaulyje. Apie tai yra daug rašyta ir bus daug rašoma lietuviškojoje spaudoje ir kalbama lietuvių suėjimuose. Mes tik prašome visų Vokietijos lietuvių nelikti abejingais nutautėjimo reiškinių ir jų priežasčių atžvilgiu. Nors nutautėjimas nėra jokių teisinių paragrafų baudžiamas, tačiau, ypač dabartinėje mūsų tautos ir Tėvynės padėtyje, tai yra didelis morališkas nusižengimas. Atsisakymas nuo lietuviybės šiandien yra atsisakymas ginti tuos artimuosius, kurie yra atsidūrę didžiausioje nelaimėje, yra atsisakymas gelbėti Kronliaus kolonijalizmo tvane skandinavą lietuvišką vaiką. Tėnepakliūne niekas iš mūsų į padėtį tų stačiatikių vienuolių, kuriuos viename lietuvių rašytojų veikale prakiekė Dievas ir visa gruzinų tauta, kai jie bandė slėpti savo auksą, vietoj jį panaudoję mongolų teriojamam Kaukazui gelbėti. Lietuviybės išlaikymas ir jos organizuotumas yra šiandien tas auksas, kurio pirmoje eilėje iš mūsų laukia raudonųjų imperialistų teriojama mūsų tauta.

Tačiau su giliu pasitenkinimu mes turime atkreipti bendruomenės narių dėmesį į tai, kad bendruomeninė organizacija neturi jokių politiškių varžtų, kurie trukdytų jos veiklą. Federalinės Vokietijos vyriausybė, įstaigos ir visuomenė suteikė visų tautų asmenims, pabėgusiems nuo komunistinio teroro, visas pagrindines žmogiškąsias laisves ir joms užtikrino reikiamą globą. Teisė organizuotis yra ir mums užtikrinta tiek pat, kiek ji pagal Vokietijos konstituciją yra užtikrinta pačių vokiečių organizacijoms.

Mes neprivalome šios aplinkybės niekad užmiršti, nes Vokietijos valstybės ir visuomenės laikysena yra, kad ir netiesioginis, tačiau itin ryškus, vokiečių tautos solidarumo su visom Kremliaus pavergtomis tautomis išreiškimas. Ši, nuoširdaus dėkingumo verta Vokietijos laikysena yra ir mums drauge užtikrinimas, kad mes galėsime ir toliau tęsti savo lietuvišką, bendruomeninį gyvenimą ir su jo pagalba remti lietuvių tautos išsilaisvinimo darbą, kaip kad ir pati Vokietija niekad neužmiršta tokioms pat savo pareigos Kremliaus imperializmo naguose vargstančios vokiečių tautos dalies atžvilgiu.

Liaudies išmintis yra sukūrusi daug priežodžių bei patarlių, kurių kiekviena vis tinka kurioje nors gyvenimo padėtyje. Tačiau labai dažnai vienoje patarlėje ar priežodyje teigiama tai, kas kitame vėl paneigiama. Lietuviybės reiškinių tyrinėtojai yra daug kartų pabrėžę, kad Amerikoje lietuviybės išlaikymo priešui dažnai yra gana lengvai prieinama prabanga ir aukštas dolerinis standartas. Kadangi Vokietijoje toks pavojus yra, palyginus, mažas, tai mes pasirenkame sau priežodį - "Prabanga išskiria, vargas suartina". Ir, iš tiesų, vargu, ar rasis kuri kita lietuviškoji bendruomenė laisvajame pasaulyje, kuri būtų tiek materialinio nedatekliaus, ligų, invalidumo, senatvės ir kitų medžiaginio bei socialinio gerbūvio priešų tiek nuterota. Tai yra liūdni reiškiniai, su kuriais tiek pati, tiek kitų lietuvių laisvajame pasaulyje remiama, lietuviškoji bendruomenė kovojo ir kovos, siekdama jų galimai didesnio sušvelninimo. Tačiau, kita vertus, visi šie liūdni mūsų gyvenimo reiškiniai turėtų mus ypatingai versti laikytis krūvoje. Tai nebuvo klaida praeityje, ir tuo labiau ji turėtų būti dorybė ateityje.

Tačiau LIETUVIŠKUMAS, TAUTINIS SOLIDARUMAS, TOLERANCIJA IR lygiateisiškumu paremta VIENYBĖ mūsų obalsis ir 1957-ais metais.

Mes, Vokietijoje gyvenantieji lietuviai, vieni kalnų nenuversime ir marių neperkelsime, tačiau mes ir savo sąlygose turime atlikti tai, kas leistų ateityje mūsų tautai mus apibudinti - jie savo pareigą atliko.

Bendruomenės kasdieniniai darbai randa atspindį kitose šio biuletenio puslapiuose ir ras, kaip kad buvo ir praityje, kituose jo numeriuose. Kasdieninis bendruomenės darbas ir toliau reikšis santykiavime tarp apylinkių ir bendruomenės centrinių organų bei pačių apylinkių gyvenime. Tačiau šiandien čia mums rūpėjo iškelti tik kaikuriuos svarbesnius momentus, skatinančius bei sąlygojančius bendruomenės gyvenimą tolimesniame kelyje. Mes krepiamės į bendruomenės narius, pradėdant žingsniuoti 1957-tų metų vieškeliu, kviečiame vėl susimąstyti ties bendruomeninės organizacijos prasmingumu lietuvių tautos interesų ženkle. Ir mes neabejojame, kad Vokietijoje gyvenantieji lietuviai emigracijos praretintas siles suglaudins dar didesniu prisirišimu bei atsidavimu bendruomeninei organizacijai.

Naujas UNO Vyriausias Komisaras Pabėgėlių Reikalams.

1956-m. liepos mėnesį mirė UNO Komisaras Pabėgėlių Reikalams Dr. van Heuven-Goedhard. Jo vieton yra dabar paskirtas šveicaras Dr. August Lindt.

Lankydamasis Vienoje Dr. Lindt pareiškė: "Mes turime stengtis, tą interesą, kuris, ryšium su Vengrijos įvykiais buvo sužadintas visame pasaulyje pabėgėlių atžvilgiu, mobilizuoti taip pat ir senųjų pabėgėlių atžvilgiu, kurie daugeliu atsitikimų jau veik visą dešimtmetį gyvena stovyklose."

Dr. Lindt užtikrino, kad jis padarys visa, kas galima, kad padidintų susidomėjimą pabėgėlių problema, suteiktų pastovų sprendimą ir buvusių pabėgėlių atžvilgiu.

Sveikinimai.

Ryšium su PLB Vokietijos Krašto Tarybos pavedimu /jos suvažiavimo proga/pasiūstais sveikinimais, Lietuvos Diplomatinės Tarybos Šešas, ministras St. Lozoraitis atsiuntė Vokietijos Krašto Valdybos pirmininkui tokio turinio raštą:

"Augštai Gerbiamas Ponas Pirmininke, labai dėkoju už PLB Vokietijos Krašto Valdybos linkėjimus ir sveikinimus, pareikštus Lietuvos Diplomatinės Tarybos nariams ir man."

Iš savo pusės širdingai linkiu Tamstai ir Valdybai geriausio pasisekimo Jūsų svarbiame darbe. Aš tikrai džiaugsiuos, galėdamas bendradarbiauti su Tamsta ir Valdyba. Reiškiu Tamstai, Ponas Pirmininke, mano gilią pagarbą."

pas. St. Lozoraitis -
Lietuvos Diplomatinės Tarybos Šešas.

PLB Vokietijos Krašto Valdyba Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos suvažiavimo proga pasveikino visus Kanados lietuvius ir Tarybos suvažiavimo dalyvius, linkėdama Kanados Bendruomenei apjungti visas lietuviškąsias jėgas ir plėstis, bei stiprėti lietuviybės išlaikymo tikslui.

Vienkart buvo pareikšta nuoširdi padėka už Vasario 16 Gimnazijos, vargo mokyklų, senelių bei ligonių šalpą.

Lietuviybės išlaikymo temomis.

Per Vokietijos Krašto Tarybos suvažiavimą Tarybos narys V. Banaitis buvo pateikęs visą eilę praktiškų pasiūlymų bei priemonių lietuviybės išlaikymo klausimu. Krašto Valdyba išsiuntinėjo tuos pasiūlymus visiems Tarybos nariams bei asmenims, dirbantiems kultūrinėje srityje. Krašto Valdybos kreipimasi jau daug kas atsiliepė. Neseniai Krašto Valdyba gavo taip pat ir Tarybos nario kun. Dr. J. Avižos tuo klausimu pastabas.

Be atsiliėpimo į V. Banaičio projektus kun. Dr. J. Aviža atsiuntė Krašto Valdybai dar ir savo "Sugestijas lietuviybės išlaikymo ir kultūros veiklos reikalui".

Vertindami Dr. J. Avižos minčių aktualumą ir siekdami supažindinti su jomis platesnius mūsų bendruomenės sluoksnius, žemiau dėdame Dr. J. Avižos straipsnį ištiesai.

"Su šia pastarąja emigracijos banga nusistovės mūsų tautiečių, pasiliekančių Vokietijoje, skaičius ir sąstatas. PLB Vokietijos Krašto Valdybai ir visiems susipratusiems lietuviams ir toliau pasiliks vienas iš svarbiųjų uždavinių - išlaikyti lietuvių Vokietijoje gyvą tautinę sąmonę, lietuvišką susipratimą ir nesudarytą lietuvišką sielą.

Lietuviybės išlaikymo klausimas yra ir bus aktualus visose mūsų bendruomenės narių amžiaus grupėse ir tautinis susipratimas kiekvienoje jų lėms priaugančios kartos tautinę sąmonę. Tačiau, šeima buvo ir pasiliks mūsų lietuviškosios bendruomenės Vokietijoje pagrindinis organizacinis vienetas, kuriame turi būti sėjami ir posėjami lietuviybės išlaikymo daigai. Todėl lietuviybės išlaikymo pastangose didelė atsakomybė tenka tėvams. Nusiaubus didžiajai 1949-1951 m. emigracijos bangai, trėmties šeimai Vokietijoje ryškiau iškilo lietuviybės išlaikymo reikalas, kuriam dauguma tėvų nėra pasiruošę. Kita gi dalis tėvų yra net nepakankamai sąmoningi šiai pareigai ir neįunta tos didžios atsakomybės. Kiekvienas sekąs mūsų trėmties gyvenimą Vokietijoje gali pastebėti, kad tos šeimos, kurių tėvai yra giliai susipratę lietuviškai, auklėja savo jaunuosius lietuviškoje dvasioje, vaikai puikiai kalba lietuviškai ir t. t. Gi tų tėvų, kurie nėra sąmoningi lietuviškai, vaikai, didesnę dalį dienos praleisdami vokiškoje mokykloje ir gatvėje, jau nekalba gražiai lietuviškai. Aišku yra, kad tokie tėvai iš nesupratimo, ar apsilėidimo neatlieka savo pareigų. Tokiais atvejais ir vargo mokykla kažko negali padaryti.

Atėjus tam tikram amžiaus tarpsniui, vaikai veržiasi iš šeimos aplinkos, ieško to paties amžiaus draugų, organizuoto grupinio žaidimo ir t. t. Todėl reikalinga tokiems vaikams sudaryti lietuvišką bendravimo, žaidimų, pramogavimo aplinką. Tam reikia žmonių, kurie mokėtų tokį jaunimą patraukti ir norėtų su juo užsiimti.

Dar toliau ateina amžiaus laikotarpis, kai jaunimas pradeda interesuotis lektūra, ypatingai nuotykių romanais ir t. t. Todėl reikalingos bibliotekėlės apylinkėse ir seniūnijose, kurios turėtų visus trėmtyje pasirodžiusius lietuviškos literatūros veikalus. Reikia, kad tėvai ir kiti vyresnieji nuolatos ragintų mūsų jaunimą tokiomis bibliotekėlėmis pasinaudoti.

Paaugusiems ir suaugusiems, ypatingai gyvenantiems svetimai kalbančiųjų diasporoje, reikalinga sudaryti progų bent kelėtą kartų į metus pabūti lietuviškoje aplinkoje, išgirsti lietuvišką žodį, papramogauti lietuviškoje subuvimuose ir t. t. Deja, nevisuomet apylinkių valdybos ir seniūnai pajėgia tokius subuvimus su atitinkamomis programomis paruošti. O turi kas nors tokias pramogas organizuoti, jas paruošti.

Iš viso to kas augščiau pasakyta, mano supratimu, plaukia, lietuviybės išlaikymo bei kultūrinės veiklos, išvados, kurias ir siūlau PLB Vokietijos Krašto Valdybai pasvarstyti:

I. Tėmties vadovas.

Paruošti ir išleisti Tėmties Vadovą, kurį veltui, arba labai prieinama kaina galėtų ir turėtų įsigyti kiekviena šeima ir pavieniai lietuviai. Tai būtų lyg koks katechizmas, kuriame populiaria ir visiems prieinama forma būtų iškolta tėmties prasmė ir pareigos, susipratusio lietuvių uždaviniai tėmtyje, šeimos vaidmuo ir pareigos lietuvių išlaikyme ir t. t. ir t. t. Tiesa, tėmtyje yra pasirodęs Čičiūno veikalas panašiu klausimu. Tačiau, mano supratimu, jis nėra pilnio išsilavinimo ar be išsilavinimo lietuviui prieinamas. Be to, šis veikalas tesiriboja šeima.

II. "Europos Lietuvis".

Jamė įvesti lietuvių išlaikymo problemomis atskirą skiltį, kurioje būtų pozityviai pasisakoma aktualiaisiais šios srities klausimais, keliamos besireiškiančios negarovės ir t. t. Sudaryti sąlygas, kad bent kiekviena šeima, jei ne veltui, tai labai prieinamomis sąlygomis gautų reguliariai "Europos Lietuvį".

III. Kultūros vadovai.

Atrinkti apylinkėse bent po 1 ar 2 asmenis, prasilavinusius ir turinčius tam duomenų, ir tokiems suruošti kursus, kuriuose jie būtų instruktuojami kultūrinės ir lietuviškosios veiklos klausimais, įkvėpiant jiems tokios veiklos supratimo bei dvasios, uždėgant tokią veiklą. Jie galėtų mūsų jaunimui poilsio ir švenčių dienomis vadovauti, ruošti iškilas į gamtą, lankyti vietos kultūrinės bei kitokias įžymybes ir t. t. Tokie kultūros vadovai galėtų įvairiomis progomis ruošti jaunimo vaidinimus, montažus, kuriuose pats jaunimas reikštųsi ir t. t.

IV. Vasaros stovyklos.

Ruošti jaunimui vasaros stovyklas su plačiomis programomis. Stovyklose jaunimas išmoks lietuviškų dainų, lietuviškos poezijos, atsigaišins fiziškai bei atgaivins ir lietuvišką dvasią. Tokių stovyklų metu jaunimo vyresnieji gali būti ruošiami vadovauti jaunesniesiems ir mažiesiems, ruošiami lietuvių apaštalais.

V. Bibliotekėlės.

Stovyklose steigiamos naujos ir palaikomos jau esančios, parūpinant joms naujų leidinių, apmokant patalpas ir t. t.

Augščiau išdėstyti dalykai nėra kažkas naujo, bet čia nieko naujo ir negalima išrasti. Tačiau ir tie patys dalykai, kad ir palaipsniui realizuojami, neš neabejotinų vaisių.

Reikšdamas pagarbą, jungiu ir mano Naujų Motų darbo sėkmės linkėjimus.

pas. Jonas Aviža
PLB VK Tarybos narys."

Lietuvybės išlaikymas, kaip teisingai kun. Dr. J. Aviža rašo, yra vienas iš pagrindinių klausimų, kuriems visi bendruomenės nariai turi teikti pirmąją reikšmę.

Šiuo atžvilgiu lietuvių bendruomenė Vokietijoje randasi patogioje padėtyje ta prasme, kad Vokietijos Federalinė Bonnos vyriausybė nėra priešinga mūsų lietuviybės išlaikymo siekiams.

Skaitytojai prisimins tilpusią mūsų "Informacijose" Nr. 18 iš 1955 m. lapkričio 3 d. interviu su ministru Pabėgėlių Reikalams p. Dr. Oberlander, kur štai kaip pasisakoma:

"Kiekvienos benamių užsieniečių tautinės grupės savitas gyvenimas yra vokiečių vyriausybės prielankiai traktuojamas ir bus taip traktuojamas ir ateityje. Iš kitos pusės, patys benamiai užsieniečiai turi rūpintis, kad būtų išlaikytos sąlygos, kurios sudaro galimybę puoselėti tautinę kultūrą. Pav., tautinės mokyklos yra tik ten įmanomos, kur yra susispietęs didelis benamių užsieniečių skaičius."

Šis nusistatymas nėra ir iki šiol pasikeitęs, nes pav., viename vėlesnio laiko tos pat ministerijos aplinkraštyje tarp kitko rašoma:

"Kiekviena tautinė grupė, jos pastangose išlaikyti jos tautinį savitumą, kultūrinius turtus ir religiją, privalo būti pilnai ramiama. Tačiau ši parama gali būti teikiama tik tuomet, jei pati tautinė grupė reiškia norą savo savitumui išlaikyti ir rodo tam ryškiai pastebimą iniciatyvą."

Tokiu būdu, kaip ir kituose mūsų gyvenimo apsiraiškimuose, šiuo atveju priklauso nuo mūsų pačių pagrindinio nusistatymo, mūsų valios išraiškos ir mūsų pačių iniciatyvos.

Zvelgiant iš šito taško į Vokietijos lietuvių bendruomenės gyvenimą tenka susidurti su įvairiais teigiamais bei neigiamais pavyzdžiais. Taip, Gautingo sanatorijos lietuviai ligoniai nusistato mokėti solidarumo mokesčių bendruomenės naudai ir tuo parodo gražų bendruomeninio susipratimo pavyzdį, kuris turėtų skatinančiai paveikti sveikuosius ir darbinguosius.

Kaip visišką priešingybę nurodome į štai kokį mums iš vienos apylinkės pranešamą faktą:

Viena mūsų tautietė, ištokėjusi už vokiečio, kuomet jos vyras futbolo toto laimėjo DM. 17.000,-, nutylėjo šį laimėjimą nenustodama imti ir toliau teikiama jai ir jos šeimai Balfo gėrybių. Kai apylinkės šalpos komisija sužinojo apie šios šeimos laimingą praturtėjimą ir nutraukė šalpą, mūsų tautietė pasijuto nuskriausta, pasitraukė iš bendruomenės ir nustojo mokėti solidarumo mokesčių.

Taip pat ir mūsų apylinkių bei seniūnijų tarp^{yra} tokių, kurios pastoviai moka solidarumo mokesčių ir atsiliepia į Krašto Valdybos kreipimąsi, rūpinasi vargo mokyklų išlaikymu ir jaunimo švietimu, tačiau yra ir tokių, kurios jau veik metai laiko nerodo jokie gyvybės ženklai.

Nesenai Krašto Valdyba susidūrė su tokio įvykiu: kai vienam lietuviui /seniūnijos seniūniui/ buvo pasiųstas vienas Krašto Valdybos bendraraštis, tai šis asmuo /jo pavardės neminėsimė/ gražino raštą atgal ir lietuviškai atsakė: "Prašau mums nesiųsti, nes mes ne lietuviai".

9
Apgailėstaujant panašius įvykius ir kai kurių apylinkių-seniūnijų nerangumą tenka visgi pastebėti, kad lietuviška tautinė sąmonė tebėra gyva ir tebesireiškia daugelyje pavyzdinčiai susitvarkiusių vietovių.

Kaip gen. Michailovas išpildo savo "darbo" normą.

Exil-Zeitung-Dienst savo tęsiny Nr. 17 talpina straipsniuką apie Michailovą, užvardintą - "Vakaruose nieko naujo":

Michailovo komiteto veikla vėlyvam praėjusių metų rudenį stovėjo po motto: "Vakaruose nieko naujo". Ypatingai pabaltiečių sektoriuje šis repatriacijos generolas negalėjo sau atžymėti jokių laimėjimų. Ir, jei šioji akcija buvo tik tyrimų darymas su netinkamu objektu, tai bet kokie šansai komunistinei propagandai laimėti yra lygūs nuliiui. Po įvykių Vengrijoje "Komiteto už grįžimą tėvynėn" bendradarbiams palieka tik viena galimybė - kaip galint tyliau ir be garso patiems sugrįžti tėvynėn.

O pats Michailovas, atrodo, šiuo požiūriu yra visai kitos nuomonės. Vis dar stropiu punktualumu atsiunčiami į vakarus jo propagandiniai atsišaukimai. Bet vis tik pasiūla yra didesnė, nei jų pareikalavimas. Tai parodo pabaltiečių pabėgėlių skaitlingas pavyzdys, kurie kelia protestus Federaliniam Paštui už pristatymą šios propagandinės medžiagos adresatams. Tokiu būdu tokios siuntos pašto gražinamos, kaip "nesuradus adresato" atgal - rytų Berlyną Michailovo komiteto adresu. Šis komitetas į tai reagavo savo laiku štai kokią triukšmą: visa gražinta medžiaga buvo iš naujo perpakuota ir nepažymint siuntėjo Hamberge, Hannoveri ir kituose vakarų Vokietijos miestuose paštu vėl pasiųstos.

Nuo lapkričio pabaigos latvių pabėgėliai gauna dar Rygoje spausdinamą laikraštį "Cina". Konsularinis sovietų pasiuntinybės skyrius Bonnoje, kuris niekieno neprašytas įtraukė pabaltiečius savo globjamųjų skaičių yra šiuo atveju suvaidinęs "draugo" aukotojo vaidmenį.

Estams Michailovas tškia ypatingą atydumą. Viename propagandos lapelyje antrašte "Vanemuinė" buvo puolamas ir šmeižiamas žymus estų karininkas, pulkininkas Rebane, gyvenantis dabar Anglijoje. Michailovo komitetui visai neatėjo tačiau galvon, kad lapelio autorius silpnai temoka estiškai, nes ne mažiau, kaip dešimtys stambių gramatiškų klaidų puošia šį šmeižtą prieš pulkininką Rebane lapelį.

Politinis išsilaužimas į Muencheno tautinės ukrainiečių Tarybos biurą.

WZD Nr. 19 praneša:

Naktį iš senųjų į naujuosius metus, bolševikų agentai išsilaužė Muenchene į ukrainiečių Tarybos biurą. Kadangi vienas ukrainiečių Tarybos narys, aploides patalpas trumpai prieš 24,00 val., spėjama, jog vagys išsilaužė į vidų tik po vidunakčio. Pėdsakai rodo, jog tai buvo daugelio asmenų išsilaužimas. Ukrainiečių informacijų biuras reiškia įsitikinimą, kad išsilaužimas yra bolševikų agentų darbas.

Kaip toko patirti, vagims pasisekė pagrobti gana įdomius jiems raštus. Laimė, jiems nepavyko atplėšti vieną seifą, kuriame buvo su-

~~dėti įvairūs svarbūs dokumentai. Įvykis buvo sausio 1 d. prieš pietus pastabėtas ir praneštas policijai.~~

Nors pastaruoju metu ukrainiečių Taryba nerodo daug politinio aktyvumo, ji, vis dėl to, buvo smarkiai puolama anoniminių lapelių, kurių autoriai yra, neabejotinai, artimi Michailovo komitetui. Pamfletų rašytojai svarbiausia puolė daromas pastangas sujungti pavienias politines ukrainiečių organizacijas vieningam darbui.

Lapeliai buvo pasirašyti "Dnipro", neva, vakarų Vokietijoje veikiančios ukrainiečių organizacijos vardu. Tačiau tikrenybėje tai turėtų būti tik Michailovo komiteto skyriaus "Už sugrįžimą tėvynei" darbas.

Vienas lietuvis grįžta atgal.

Praeitais metais iš vienos vakarų Vokietijos stovyklos "rojun" grįžo ir vienas mūsų tautietis. Jį gerai pažįstantieji pasakoja, jog tai buvęs melagis, sukčius, girtuoklis, tinginys ir nesąžiningas tipas. Nemėgo darbo ir už visokius prasikaltimus turėjo labai dažnai reikalų su vietos policija. Nesirūpino šeima, nors buvo sveikas, stiprus ir pajėgus dirbti. Ką jam surasdavo darbą, jis jį apleisdavo, arba visus pinigus pragerdavo. Seimos išlaikymą turėjo pagaliau perimti Socialinė įstaiga. Už nesirūpinimą šeima jis buvo patrauktas teismo atsakomybėn ir nubaustas keliais mėnesiais kalėjimo. Atlikęs bausmę, niekuo nepasikvitė ir toliau dykaducniavo. Antru kart buvo traukiamas teisman, bet teisman nestojo ir pabėgo. Pradingo staiga niekam nieko nesakęs ir niekam nežinant kur. Tik po ilgesnio laiko atėjo šeimai laiškas iš Brest-Litovsk pereinamosios stovyklos. Žmona ir 9 vaikai liko vakarų Vokietijoje.

Michailovo komitetas gali jaustis laimingu, išlaisvinęs iš "kapitalistų jungo" tinginį-stachanovietį".

Ištrėmtųjų pėdsakais.

Latvių laikraštis "Latvija" praneša apie iš spaudos išėjusią žinomo latvių publicisto Adolfo Šildės knygą. Po šios knygos pavadinimu "Ištrėmtųjų pėdsakais slypi autoriaus rūpestingai surinkta medžiaga. Čia be patoso paduodamas - tame ir slypi šio darbo išpūdingumas - ištrėmtųjų kančių vaizdas.

Šildė vaizduoja egzistenciją daugiau kaip 40 stovyklų, kurios yra išmėtytos po visą Sovietų Sąjungą. Duodamos vietovės vaizdais supažindinama su konclagerių statyba, jų išorės ir vidaus įrengimais ir kalinių gyvenimu. Veik protokolo tikslumu pavaizduota, kiek vienam šios stovyklos inamiui priguli maisto, rūbų ir avalynės, kaip ir kada jis varomas į darbą; kas atsitinka su juo, kai jis suserga ar tampa invalidu; kaip jis yra saugomas gyvas, ir, kaip elgiamasi su kalinio lavonu, jam mirus.

Iš knygos patiriamas sovietų kalėjimų režimas ir teikiamos informacijos apie ištrėmtųjų vaikus, kurie, atskirti nuo tėvų, specialiuose namuose rusinami ir mokomi ateismo.

Knygą išleido latvių leidykla "Gramatu Draugs".

p. Šildė gyvena vakarų Vokietijoje ir yra žinomas latvių visuomenės veikėjas. Malonu konstatuoti, kad jo išleistoji knyga turi gerą pasisekimą latvių bendruomenės tarpe.

Teko patirti, kad ir lietuviai žurnalistai, kurie apklausinėdavo grįžtančius iš Sibiro vokiečių karo belaisvius Friedlando perainamoje stovykloje, taip pat rengiasi išleisti knygą apie lietuvių tremtinių padėtį Sibire.

ŽINIOS IŠ APYLINKIŲ.

Augsburgas.

Išemigravus apylinkės valdybos nariui K. Valantinui į JAV, jo vieton valdybon pakviesta pirmoji kandidatė Otilija Strėlcovienė.

Hannoveris.

Sausio 27 d. įvyko visuotinas apylinkės narių susirinkimas. Apyl. vald. pirmininkas V. Šukys pasveikino susirinkusius ir tuo pačiu atidarė šį metinį susirinkimą. Patikė dienotvarkę, kuri be pakeitimų buvo priimta.

Susirinkimo pirmininku išrinktas J. Radavičius. Pranešimą apylinkės veiklos reikalais padarė vald. p-kas V. Šukys, o finansiniais - kontrolės k-jos p-kas J. Stankaitis. Kontrolės Komisija užgyrė tvarkingą atskaitomybės ir apyl. darbuotės vedimą.

Tą pačią dieną išrinkti ir nauji PLB Apyl. Vald. organai: valdybon-pirm. V. Šukys, sek. P. Lovinskas ir išdin. M. Rėnkvičienė; kontrolės komisijon - pirm. J. Stankaitis, nariai: A. Nomėika ir K. Ašmonienė.

Norint šiais metais suręngti kiek didesnio masto Vasario 16 Nepriklausomybės minėjimą, nutarta prašyti Krašto Valdybos paramos.

Krafeld.

Gruodžio 30 įvyko metinis narių susirinkimas. apylinkės valdybon išrinkti: J. Sprainaitis, P. Bražinskas ir M. Gričius; kontrolės komisijon: A. Bogužas ir P. Kavaliauskas.

Neustadt-Holstein

Sausio 13 įvyko visuotinas metinis narių susirinkimas. Valdybon išrinkti ir pasiskirstė pareigomis: pirm. J. Breskys, sekretorius J. Pareigis ir išd. T. Simonavičienė. Kontrolės kom.: J. Grunovas, S. Forienė ir M. Žemaitaitis.

Finnebergas.

Vasario 2 sukviestas visuotinas apylinkės narių susirinkimas išrinko naują apyl. valdybą ir kontrolės komisiją, kuri pasiskirstė pareigomis: valdyba - pirm. A. Funkas, pavad. P. Simanavičius, kandidatai lioka - kun. V. Šarka ir A. Maziliauskas; kontrolės komisija - kontrolierius M. Berantienė ir kand. J. Žolpis.

Stuttgargas.

gruodžio 30. įvyko visuotinas apylinkės narių susirinkimas. Valdybon

išrinkti: J. Trakis, A. Šukys, S. Jauniškytė, J. Krasauskienė ir M. Mileris. Kontrolės komisijon - L. Prosinskis, L. Lomanas ir M. Trakis.

Žinios iš Vasario 16 Gimnazijos.

Sausio 20 d. mokytojas F. Skėrys suruošė evangelikams mokiniams ekskursiją į Frankfurtą. Ekskursijoje dalyvavo šeši mokytojai ir apie 50 mokinių.

Ekskursantai aplankė Frankfurto aerodromą, kur stebėjo kylančius ir nusileidžiančius lėktuvus bei jų paruošimą kelionei.

Buvo aplankyta raketų paroda Frankfurto mugės patalpose, susipažinta su šioje srityje mokslininkų išrastomis techniškomis priemonėmis, kurios įgalina pakilti į erdvę iki 400 km.

Iš parodos ekskursantai pasidalijo į dvi grupes: vieni aplankė botanikos sodą, katalų bažnyčią ir Goethės muziejų - kiti: žymų Frankfurto zoologijos sodą ir pagaliau abi grupės kartu žiūrėjo ledo-revue, amerikietišką "Hollyday on Ice".

Mokinių panašios ekskursijos yra labai mėgiamos. Jos pajvairina monotonišką gimnazijos gyvenimą ir plečia mokinių lavinimosi akiratį.

Sausio 7 dienos gimnazijos direktoriaus dr. Vl. Literškio pranešimu, gimnazijos mokytojas A. Venclauskas išemigravo į JAV. Nuo 1956.XII.31 jis yra išregistruotas iš mokytojų sąrašo.

Vasario 16 Gimnazijos mokytojas dr. K. Čeginskas, tuo pačiu direktoriaus pranešimu, nuo gruodžio 31 d. pasitraukė iš mokytojo pareigų.

Savo noru apleido gimnaziją ir mokytojas V. Natkevičius.

Abu mokytojai, dr. K. Čeginskas ir V. Natkevičius, buvo dar 1956 m. pradžioje /balandžio-gegužės mėnesiais/ padavę prašymus priimti juos Amerikos Balso Muenchene tarnybon. Susilaukę pagaliau pakvietimo iš Muencheno, jie pasitraukė iš darbo gimnazijoje.

Krašto Valdyba, kaip gimnazijos šeiminkė, apgailestauja tą faktą tuo labiau, kad ji apie tai nebuvo išpėta iš anksto. Tačiau iš kitos pusės Krašto Valdyba supranta, jog šių mokytojų naujos darbo ir darbo atlyginimo sąlygos negali susilyginti su jų būkle bei aprūpinimu gimnazijoje. Naujojo darbovietyje pasitraukę iš gimnazijos mokytojai uždirba maždaug trigubai daugiau negu gimnazijoje.

Gaila, kad gimnazijos lėšos neleidžia pakelti mokytojų atlyginimą bent iki vokiškų gimnazijų atlyginimo normų.

S k e l b i m a s .

Vokiškai-lietuviškas žodynas/paruoštas V. Gailiaus/gaunamas firmoje: J. B. Schreiber, Verlagsbuchhandlung, 14a/ Esslingen a. Neckar, Germany. Kaina Vokietijoje DM. 10,- /priskaitant ir persiuntimo išlaidas/. Užsisakyti galima tiksliai augščiau nurodytoje firmoje, reikalaujant prisiųsti leidinį apdėtu mokesčiu /per Nachnahme/.

Kaina ne Vokietijoje: 3/trys/ am. doleriai /arba jų ekvivalentas/.

Iš užsienio reikia pinigų siųsti iš anksto augščiau nurodytos firmos adresu.

P A I Š K O J I M A I .

<u>Per Tarptautinį bei Vokietijos Raudonąjį Kryžių paieškomi šie asmenys:</u>			
Atkočaitis Stasys, gim.	1914.4.8	-	paieško motina iš Lietuvos,
Ašutaitis Juozas,	" 1928.12.15	-	" žmona " "
Bohdanowicz Wladyslaw	1918	-	" puseserė " Lenkijos,
Briedis Juozas	" 1912	-	" giminaitė iš Lietuvos,
Briedienė Kazė	" 1905	-	" " "
Balionis Petras	" 1911.11.11	-	" sesuo iš JAV,
Balkauskis Kazimieras	1921	-	" pusbroliis iš Lietuvos,
Blinstrubas Aleksandras	1919	-	" giminaitis iš Sibiro,
Bilvaišienė Birutė	1910	-	" sesuo iš Lietuvos,
Bytautas Alf.-Tadas	" 1927	-	" motina " "
Bytautas Alfonsas	" 1921.4.21	-	" giminės iš Australijos,
Bielkevičius Algimantas	?	-	" " " Lenkijos,
Bielevičiūtė Marija	" 1919	-	" pažįst. iš Vokietijos,
Brandtner Vera	" 1899	-	" vyras " Lietuvos,
Bonacker Otto	" 1913.2.11	-	" vokiečių įstaiga pa- likimo reikalu šio asmens artimuosius, giminaitė iš Lietuvos,
Čaplinskas Zigmās	" 1916.2.14	-	" motina " " "
Čerekevičius Viktoras	?	-	" giminės " "
Dulevičius Leonas	" 1922.10.22	-	" artimieji " Argentinos,
Dreseris Leonardas	" ?	-	" sesuo iš Lietuvos,
Didžiulienė-Grumodaitė A. gim.	1926	-	" tėvas " "
Gudelis Vytautas	" 1927	-	" " "
Griška Jonas	" 1908	-	" motina iš Sibiro,
Gabrilevičius Petras	1922.4.23	-	" žmona iš Lietuvos,
Gurklys Petras	" 1917.1.11	-	" sesuo iš JAV,
Grikis Jonas	" 1907.9.25	-	" giminaitis iš Lietuvos,
Gurskytė Jadvyga	" 1923.10.17	-	" žmona iš Sibiro,
Gečas Kazys	?	-	" gimin. " Lietuvos,
Gadzinskiėnė-Milkeraitytė Ona, g.	1913	-	" " " Sibiro,
Hanke Otto		-	" " " Lietuvos,
Išiūnas Feliksas	" 1913	-	" " " Sibiro,
Išora Liudvikas	" 1893	-	" nepasakyta,
Jusionis Petras	" 1903	-	" gimin. iš Brazilijos,
Javarauskas Antanas	" ?	-	" nepasakyta,
Ignatavičius Viktoras	1915.11.29	-	" pažįst. iš JAV,
Jankauskas Vladas		-	" duktė iš Lietuvos,
Juškeėnas Juozas	" 1896	-	" motina " "
Jonėienė-Lukošiūtė Juzė	1908	-	" " "
Jankauskaitė Veronika	?	-	" nepasakyta,
Kempka Anelė	1919	-	" gimin. iš Sibiro,
Kibat Maria		-	" " " Lietuvos,
Kunca Jonas ir žmona	" 1919.11.7	-	" žmona iš Vokietijos,
Kalnins Ludwig-Eugen	1897.5.24	-	" artim. " "
Kukarskis Stasys	?	-	" dėdė iš Lenkijos,
Kemeklis Liudgarda	1923	-	" gimin. iš Lietuvos,
Kundrotas Juozas	1920	-	" duktė iš " "
Kynas Kazys	1909	-	" gimin. iš Sibiro,
Kybartienė-Stropaitė Sofia		-	" žmona iš Lietuvos,
Krusinskis Pranas	1905 /?/	-	" sesuo iš " "
Kiškis Jonas	1912	-	" gimin. " "
Krasauskas Genius /?/ apie 43 mt. amž.		-	" " " "
" - Ildefonsas /?/ apie 56 m.		-	" " " "
Klug Albert-Gustav	1925.2.20	-	" tėvas iš Kanadės,
Liaudanskis Povilas		-	" artim. iš Vokietijos,

Leita Vytas	gim. 1926	-	paieško gimin. iš Lietuvos,
Liubomirskaitė Jadv.	" 1919	-	" brolis "
Lipčius Stasys	" 1915	-	" gimin. "
Lastauskas Vytautas	" 1927.5.15	-	" motina "
Lemanas Augustas	" 1892.15.21	-	" sūnus "
Mikalauskas Jonas	" ?	-	" nepasakyta,
Margis Evaldas	" 1914	-	" motina iš Lietuvos
Milkeraitis Jonas	" 1910	-	" žmona "
Merkys Vladas su šeima	" 1899.3.17	-	" gimin. "
Milkerienė-Girulytė Ona	" 1890.11.11	-	" " "
Miškinis-Vrublevskaitė Vl.	" 1912	-	" " "
" Vladas	" 1914	-	" " "
Martinkaitis Aleksandras	" 1890	-	" " "
Margevičius Justas	" 1925.3.3	-	" motina "
Miklauskaitė Liuba	" ?	-	" brolis "
Mackevičienė Eugenija	" 1917.4.17	-	" gimin. iš Sibiro,
Matulaitienė-Bakūnaitė Johanna	" 1890	-	" " Lietuvos
Mikševičius Medardas	" 1890	-	" " "
" Elena	" 1902	-	" " "
Marciševsky Josef	" 1900	-	" žmona "
Miškinis Vincas	" ?	-	" gimin. " Kanados,
Matulaitis Jonas	" ?	-	" sesuo iš Lietuvos,
Omiljonas Zigmās ir Vacl.	" 1921-2	-	" brolis "
Petrauskienė Aldona	" ?	-	" giminės "
Preikšaitis Juozas	" 1915	-	" sesuo "
Piffis /Biffis/ Eugenija	"	-	" Vok. raud. kryžius,
Petroliūnas Adolfas	" 1896.6.4	-	" švogeriš iš Lenkijos,
Pratkūnienė-Patkamarytė Elena	" 1890	-	" sūnus iš Lietuvos
Petronis Jurgis	" 1920	-	" motina "
Puteinaitis Petras	" ?	-	" gimin. "
Radzevičius Petras	" 1912	-	" žmona "
Rutelionis Vytautas su žmona Julija	"	-	" gimin. iš Lenkijos,
Rimkus Juozas	" 1912.2.8	-	" " Lietuvos,
Spiridavičienė-Labrikaitė Aleksandra	"	-	" " Sibiro,
Sarpalis Jonas ir sūnus Leonardas	"	-	" " Lietuvos,
Slapšaitis Richardas ir žmona Amalija	"	-	" " Vokietijos,
Steuzel Aneliese ar kt. giminės	"	-	" vokiečių istaigos,
Sackevičienė Liucija	" 1905	-	" gimin. iš Lietuvos,
Skačkauskas Stasys	" 1896	-	" žmona "
Stončius Bronius	" 1927.5.15	-	" motina "
Skralskis Pranas	" ?	-	" gimin. "
Staškevičius Vytautas	" 1924.12.6	-	" " iš Sibiro,
Sirgedienė Veronika	" 1918	-	" " Lietuvos,
Subačius Bronius	" 1922.7.5	-	" " "
Stripeika Leonas	" 1911.4.1	-	" sesuo "
Sirgėdas Povilas	" 1911	-	" gimin. iš "
Stanaitis Kazys su vaikais	" 1905.10.17	-	" " "
Shwirina-Viktorowna Vera	" 1928.3.3	-	" motina "
Ščiukaitė Anelė	" 1924	-	" gimin. "
Šmitienė-Strimilaitė Bronė	" 1908	-	" sesuo "
Šimkus Leonas	" 43 m.	-	" " "
Šapaliūnė - Stonaitė Uršulė	" 1902	-	" gimin. "
Šulskus Jurgis ir Jonas	" 1911.4.23	-	" " "
Šimanauskienė Izabelė	" 1918.4.5	-	" sesuo iš "
Šimanauskas Liudvikas	" ?	-	" gimin. iš Brazilijos,
Šalkauskas Česlovas	" 1911	-	" motina iš Lietuvos,
Ščinickienė Stasė ir Marija	"	-	" nepasakyta, iš Liet. ?/
Trybė-Povilas su šeima	"	-	" artim. iš JAV,
Tiligenskiene Marta	"	-	" " Sibiro,

Taraškevičius Juozas	gim. 1914	-	paieško	giminės iš	Lietuvos,
Tyrva Povilas	?	-	"	artim. "	Vokietijos,
Visockis Povilas	1920	-	"	"	JAV,
Valantis /Valaitis/ Jonas	1922	-	"	sesuo "	Lietuvos,
Vikuckis /Okockis/ Bronė	1918	-	"	"	"
Vasiliūnas Jonas	1925	-	"	gimin. "	"
Varneckas Kostas	-apie 1920	-	"	"	JAV,
Volodkaitė-Vaičiulienė Jadvyga	1916	-	"	brolis "	Lietuvos,
Žiugžda Boleslovas	1918.11.19	-	"	sesuo "	"

Visais paieškų reikalais prašome kreiptis
į P.L.B. Vokietijos Krašto Valdybą šiuo adresu:

LITAUISCHES ZENTRAALKOMITEE

17a/ WEINHEIM a.d. BERGSTR.
POSTFACH 233.